

Hvør skuldi trúð?

Undir viðgerðini av landsstýris-málanum helt orðfórari tjóðveldis-manna í umrøðuni av læknamál-inum í Klakksvík fyri:

»..... Tá ið teir komu til Klakksvíkar við Rolf Krake, hví loystu teir so ikki málið við at hava E. Rubek Nielsen lækna við sær og seta hann inn í tað embæti, hann átti?»

— Tjóðveldismenn hava sum kunnugt givið sambandinum og fólkaflakkinum lítið eftir í and-stöðu og trekleika í læknamál-inum. Men at tað var bara tað, ið treyt tjóðveldismonnum á tingi fyri at fagna Rolf Krake og donsku politistunum, at hesir ikki hövdu E. R. Nielsen við og við vold og makt settu hann í sjúkra-húslæknaembætið har norðuri, mundi fáur trúð um ikki tjóðveld-ismaðurin sjálvur hevði sagt tað á opnum tingi.

Fríkendur!

Fyrrapartin mikudagin fall dómur í skotmálinum á Tvøroyri, og hin skuldsetti, Hjalmar Olsen, varð fríkendur.

Dómarin helt tað vera fastslig-ið, at skotini, ið loyst vóru móti húsum lögmannsins á Tvøroyri, vóru skotin við teirri maskin-pístill, sum hin ákærði hevði havt í varðveitslu; men við tað at í minsta lagi 2 manns hövdu vitnað, at teir hövdu verið saman við ákærda heima hjá honum sjálv-um, tá skotini vórðu loyst, var hetta nóg sterkt grundarlag fyri frifinning.

Hóast sakforarin kravdi 6000 kr. í skaðabøtur til hin ákærda, fyri at hann hevði sitið fongslaður ein mánað, fekk hann einki.

Politimeistarinn appelleraði.

Øl- og mineral-vatnsvirkið í Havn

Í 1925 byrjaði P. A. Restorff bryggjarí í Havn. Hetta bryggjarí hevur í smáum hildið fram gjögn-um árin. Men hesi síðstu árin hava synir Restorffs lagt stóran dent á at gera virkið sá nýmótans, gerast tkann í okkara lítla sam-felagi. Og tað hevur eydnast teimum.

Stór hús eru bygd og góðar og praktiskar maskinur og tól eru fingin til vega, so har bæði kann arbeidast skjótt og gerast gott arbeidi.

At nakað kemur av skafti í hes-um bryggjarí sæst best av, at teir

í fjór seldu tilsamans upp móti 900.000 flöskum av øli og ymsum minirvalvatni. Hetta eru stór töl eftir okkara viðurskiptum, og giv-ið er tað, at slík framgongd má hava minkað um innflutningin av hesum vörum.

Fyri tinginum liggur málið um bryggjan (sölu) av sterkum øli. Um hetta mál verður samtykt, er ilt at siga; men Andr. Restorff sigur, at um loyvt verður at selja sterkt øl í Føroyum, so eru teir förir fyri at fara undir bryggjina alt fyri eitt.

Síðsta summar arbeiddu 13 fólkl á bryggjarinum, um veturin eru eini 2 fólkl færri.

Frælsi — fólkaræði

3 ferðir um vikuna verða hesi orð júkað upp í saman í 14. sept. Næstisíðsta týsdag kundi ein á aðru síðu lesa hesi orð: »14. sept., sum er einasta blað frælsis-ins í Føroyum.»

Á 4. síðu í hesum sama blað stendur so sanniliga: »Eingin maður, ið hevur nakað við Dimmalætting ella Dagblaðið at gera, má sleppa á gátt hjá útvarpinum.»

Slíkt er frælsi — fólkaræði — og MORALUR!

Merkiligur maður.

Tá Anth. Sorensen var tingmað-ur, var hann imóti at gera havn innanfyri Skarvasker í Húsavík. Nú, hann ikki longur er tingmaður, ja, nú krevur hann av tinginum, at hetta skal gerast.

Grind og grindasøla

Sunnudagin doyði grind í Gøtu; einir 150 hvalir komu til skiftis. Nakað nógv av springara var í grindini, og hon fekst ikki at gera landgongd, so hon mátti øll sting-ast niður. Grindaskaðin sigst at hava verið stórur; men mannskaði var eingin, hóast bátar sukku í drápinum. Menn hövdu lyndi til at hogga, áðrenn hvalurin var link-aður, og harav sigst bátaskaðin at hava staðist.

Ein maður, ið var í hesum drápi skriar til okkara um søluna av grind. Vit skulu her taka uppáttur tað, hann hevur at siga:

»Hvussu er við grindasølu-auk-sjón? — Eigur ikki hvalurin at verða seldur, har hann liggur? Kann tað vera beint at hava auk-sjónina á trappusteininum í tí húsi, har skift verður? Um hvør hval-urin verður seldur á staðnum, har

Landsstýrismál á lögtingi.

Landsstýrið váttað sjálvt at tað var tað ið sendi boð eftir Parkeston.

Vit vilja í næsta blað í stuttum koma til orðaskiftið um hetta mál. Men taka hesa ferð ein údrátt úr talu Richard Jacobsens:

Landsstýrið hevur havt mangar fundir. Heilar 90 í tali ella slakar 2 um vikuna.

Men ein fund, ella fleiri fund-ir av tí slagnum, fundirnir til við-gerðar av arbeiðsloysisspurning-inum, sakni eg.

Allir vita, hvussu nógvir fiski-menn fara av landinum at tæna okkara konkurentum fyri at vinna tað dagliga breyðið. Teir fara av neyð. Teir fara við tannabiti, tí eisini og ikki minst teir vita og skilja vandan, ið liggur í, at teir fremmandu fáa fyrimunin av teirra arbeiðskraft heldur enn okkara egna land. Men sum land-ið liggur, megu teir fara, tí teir megu vinna sær hampaligt lívs-breyð, har ið teir kunnu fáa tað, tá vit ikki sjálvir eru mentir at veita teimum livilig arbeiðskor.

Einki er gjørt — einki til muns — fyri at bota um hetta.

Her er at finnast at!

Tá ið vinnuløysi er í einum landi — og tað hevði tað verið, um ikki 1000, ja kanska 2000 fiskimenn sluppu til Íslands, Noregs, Týskalands og Bretlands — er tað stýrið í landinum, ið má taka sær um reiggj.

Tað ber ikki til at sita hendur í hupp og bíða eftir, at aðrir skulu gera tað fyri teir.

Um teir við teimum stóru inn-tökunum ongar interessur hava í skipum og heldur seta peningin í sparikassar og bankar enn í nýti-lig för, koma ikki nógv skip til landið. Skip eru einastu amboðini, ið kunnu bjarga okkara landi og okkara fiskimannastatti, tí eg eri bangin fyri, at arbeidið við ís-lendskum, norskum og øðrum fremmandum skipum verður svikafult at líta á í longdini.

Churchill segði: »give us the tools, and we will finnish the job».

Hesi orð kunnu vit sjómenn gera til okkara:

Gevið okkum skip, og vit vilja ikki ligggja aftari enn Íslendingar ella nökur onnur tjóð í fiskivinnu.

Hetta liggur á okkara stýri at

hann liggur, so er ið hvussu er trygd fyri, at hann er til, tá hann verður keyptur. — Hvát er beinast?

Grindamaður.

gera. Tað hevur skyldu at taka sær av hesum.

Nevndin og nevndaruppskotið mælir til at góðtaka landsstýrisins gerðir.

Tað kunnu vit javnaðarmenn ikki gera. Tað ger mær ilt, at okk-ara góði vinur Kjartan Mohr ikki mótmælir.

Eg rökki ikki at øllum í teirri stuttu tíð, mær er givin at tala. Má tí avmarka meg til nökur fá mál.

Sjómarkið! Her hevur lands-stýrið og landsstýrisflokknir syndað stórliga. Hvør sær ikki í dag, at um fylgt varð javnaðar-monnum, varð sjómarksspurning-urin loystur.

Hvør sjómaður kann góðtaka landsstýrisins viðgerð av sjó-marksmaðlinum?

Eingin!

Annar spurningurin er lækna-málið!

Ein stórir partur av fundum landsstýrisins hevur verið um hetta mál.

Men hvat ið hesir fundir hava havt til endamáls sæst lítið og einki um. Spell. Tí her krevst ein forkláring. Men eitt sæst týðiligt, og tað er, at landsstýrið hevur sent boð eftir donskum politii at koma til Føroyar. Nógv hevur verið skrivað um hesa gerð, ógerð. Eingin hevur viljað tikið ábyrgd-ina av henni. Men nú stendur tað svart uppá hvítt, at tað er lands-stýrið, ið tók hetta ræðuliga stig.

Talarin greiddi so frá málinum í stuttum, greiðum stigum frá byr-ian hagar til vit standa í dag.

Hann helt: Ein skuldi trúð, at menn — uttan mun til flokkar — ið hövdu góðvilja og virðing fyri fólkaaviljanum lættliga kundu loyst hetta mál.

Men so var ikki.

Hetta mál fekk tí eitt ringt úr-slit fyri allar partar. Og endin sæst minni enn so enn. Málið er líka óloyst, sum tá ið stríðið byrjaði.

Eg vil viðganga, at mistök eru gjörð eisini frá fólksins síðu. Men tann illvilji, sum varð vístur móti útsendingunum úr Norðoyum, bøtti so sanniliga ikki um stöðuna.

Einaferð varð komið til eitt »kompromis». Eg og nógvir við mær eru harmir yvir, at hetta at hetta »kompromisið» fór í vaskið.

Ein kann siga, at Norðoyingar

(Framhald á 4. síðu).